

YLITORNION KUNTA

Tarkastuslautakunta
2021–2024

ARVIOINTIKERTOMUS 2023

Tarkastuslautakunta 30.5.2024 § 33

VUODEN 2023 ARVIOINTIKERTOMUKSEN SISÄLLYSLUETTELO

1	TARKASTUSTOIMINNAN JA ARVIOINNIN TOTEUTUKSEN KUVAUS	3
1.1	Tarkastuslautakunnan tehtävät ja toimivaltuudet	3
1.2	Tarkastuslautakunnan kokoonpano, arviointisuunnitelma 2021–2024 ja työohjelma 2023 ..	4
2	VUODEN 2022 ARVIOINTIKERTOMUKSEN KÄSITTELY	6
3	TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI	6
3.1	Talousarvion sitovuus ja tavoitteiden toteutuminen	6
3.2	Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden / talousarvion toteutuminen	9
4	HENKILÖSTÖ	9
5	TARKASTUSLAUTAKUNNAN MUUT HAVAINNOT JA ARVIOINNIT	10
4.1	Kunnanhallitus	11
4.2	Elinkeinotoimi	11
4.3	Sivistyslautakunta	11
4.4	Tekninen lautakunta	13
4.5	Tytäryhtiöt	14
6	TILINTARKASTUSKERTOMUS	16
7	ALLEKIRJOITUKSET	16

1 TARKASTUSTOIMINNAN JA ARVIOINNIN TOTEUTUKSEN KUVAUS

1.1 Tarkastuslautakunnan tehtävät ja toimivaltuudet

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on:

- 1) valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- 2) arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kunta-konsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- 3) arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan talous-suunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- 4) huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
- 5) valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saat-taa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;
- 6) valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi se-kä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Kunnanhallitus voi poiketa tarkastuslautakunnan esityksestä lautakuntaa koskeviksi hallinto-säännön määräyksiksi ja talousarvioksi kunnan hallintosäännön ja talousarvioesityksen yhteen-sovittamiseen liittyvästä perustellusta syystä.

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arvioin-tikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa ti-linpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisenä pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista.

Hallintosäännön 1.1.2024 luvussa 10 määritellään kunnan ulkoinen valvonta. 90 §:ssä on määritelty:

Sen lisäksi mitä kuntalain 121 §:ssä säädetään, tarkastuslautakunnan on

- 1) seurattava tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista sekä muutoinkin seurattava tilintarkastajan tehtävien suorittamista ja tehtävä tarpeen mukaan esityksiä tilintarkastuksen-kehittämiseksi,
- 2) huolehdittava, että tilintarkastusta varten on tarpeelliset voimavarat, jotka mahdollistavat ti-lintarkastuksen suorittamisen julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuu-nessa sekä
- 3) tehtävä aloitteita ja esityksiä tarkastuslautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen tarkastuksen tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla.

Arvioinnin tulokset raportoidaan vuosittain valtuustolle annettavassa arviointikertomuksessa toukokuun loppuun mennessä. Ennen arviointikertomuksen valmistumista tarkastuslautakunta voi antaa valtuustolle tarpeelliseksi katsomiaan selvityksiä. Tarkastuslautakunta voi raportoida tilikauden aikana valtuustolle myös muista merkittävistä havainnoista.

YLITORNION KUNTA

Tarkastuslautakunta
2021–2024

1.2 Tarkastuslautakunnan kokoonpano, arviointisuunnitelma 2021–2024 ja työohjelma 2023

Hallintosäännön 2 luvun 10 §:n mukaan tarkastuslautakunnassa on 5 jäsentä, joista valtuusto valitsee puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja, jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Tarkastuslautakunnan toimikausi on valtuuston toimikauden pituinen.

Kunnanvaltuuston valitsemina jäseninä ja henkilökohtaisina varajäseninä ovat tilikaudella toimineet seuraavat henkilöt:

Jäsenet:	Henkilökohtaiset varajäsenet:
Asta Väisänen, puheenjohtaja	Eero Jaako
Tapio Hasa, varapuheenjohtaja	Petri Miikki
Erkki Kumpula	Pertti Siikavirta
Kaarina Lohiniva	Salme Ylävaara
Tuula Parikka	Merja Rautio

Kunnanvaltuuston valitsemana tilintarkastusyhteisönä toimii KPMG Oy Ab, vastuullisena tilintarkastajana Juha Väärälä JHT, KHT. Tilintarkastaja on ollut tarkastuslautakunnan sihteeri ja hän on avustanut suunnitelman, työohjelman ja arviointikertomuksen tekemisessä.

Tarkastuslautakunnan arviointityön painopistealueena vuonna 2023 oli tekninen lautakunta.

Vuoden 2021 järjestäytymiskokouksessaan tarkastuslautakunnan jäsenet arvioivat omia esteellisyyksiään. Tapio Hasa ilmoitti olevansa Kiinteistötoimen uskottumies sekä Ainiovaaran Kiinteistöt Oy:n hallituksen jäsen.

Sidonnaisuusilmoituksia on päivitetty vuoden 2023 aikana.

Tarkastuslautakunta kokoontui vuonna 2023 6 kertaa (2022: 7 kertaa) ja käsitteli yhteensä 50 § (2022: 69 §).

YLITORNION KUNTA

Tarkastuslautakunta
2021–2024

Tarkastuslautakunnan työohjelma 2023

Kokousaika:	Arvioitavat asiat:	Arviointimenetelmä:
31.10.2023 klo 09.00	Kunnanjohtaja Maija Pihlajamäki ajankohtaistarkastus Hallintojohtaja Teija Kannala ajankohtaistarkastus Vastineet arviointikertomukseen 2022 Arvioinnin käytännön suorittaminen	Haastattelut: Kunnanjohtaja Maija Pihlajamäki Hallintojohtaja Teija Kannala
7.12.2023 klo 9.00	Viestintä- ja markkinointisuunnittelija Marja Kynsijärvi ajankohtaistarkastus Tekninen johtaja Jarmo Jaako vuosi 2023 ja investointisuunnitelman 2023 toteutumisen/toteutumattomuus	Haastattelut: Viestintä- ja markkinointisuunnittelija Marja Kynsijärvi Tekninen johtaja Jarmo Jaako
23.1.2024 klo 9.00	Rehtori Jouni Vuontisjärven ajankohtaistarkastus Hallintojohtaja Teija Kannala ajankohtaistarkastus	Haastattelut: Rehtori Jouni Vuontisjärvi Hallintojohtaja Teija Kannala
10.4.2024 klo 9.00	Taloussuunnittelija Eveliina Vanhatalo ajankohtaistarkastus aiheesta kunnan tilinpäätös Vt. kunnanjohtaja Hanna Lintupuro, sivistystoimen tilinpäätös 2023 ajankohtaistarkastus	Haastattelut: Taloussuunnittelija Eveliina Vanhatalo Vt. kunnanjohtaja Hanna Lintupuro
7.5.2024 klo 09.00	Maaseutuelinkeinoviranomaiset ajankohtaistarkastus Arviointikertomus 2023	Haastattelut: Maaseutuelinkeinoviranomaiset, maaseutusihteeri Anna-Sofia Nikka
21.5.2024 klo 9.00	Tilintarkastusraportti vuoden 2023 tilintarkastuksesta Arviointikertomus 2023	
30.5.2024 klo 9.00	Tilintarkastuskertomus 2023 Arviointikertomus 2023	

2 VUODEN 2022 ARVIOINTIKERTOMUKSEN KÄSITTELY

Valtuusto on 19.6.2023 käsitellyt vuoden 2022 arviointikertomuksen merkiten sen tiedoksi ja edellyttäen, että kunnanhallitus ja lautakunnat käsittelevät arviointikertomuksen ja antavat selvitykset alkusyksyn kokouksessa toimenpiteistä mihin ne ryhtyvät arviointikertomuksessa esitettyjen asioiden osalta. Kunnanhallitus ja lautakunnat ovat käsitelleet arviointikertomuksen ja antaneet selvitykset.

Valtuuston pyytämiin selvityksiin on saatu vastineet ja valtuusto merkitsi ne tiedoksi 2.10.2023 pidetyssä kokouksessa § 42.

3 TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

3.1 Talousarvion sitovuus ja tavoitteiden toteutuminen

Valtuusto päätti vuoden 2023 talousarviosta 19.12.2022. Talousarviossa sitovat kokonaisuudet ovat:

- Käyttötalousosa
 - tulosalueen toimintakate
 - talousarvioon sitoviksi merkityt toiminnalliset tavoitteet
- Tuloslaskelmaosa
 - tulorahoituksen riittävyyttä koskevat tavoitteet ja niiden saavuttamista mittaavat tunnusluvut
- Toimintatuotot / toimintakulut
- Vuosikate / poistot
- Asukasmäärä
- Verotulot € / asukas
- Valtionosuudet € / asukas
- Investointiosa
 - hankekohtainen meno ja tulo
- Rahoitusosa
 - lainan nosto-oikeudet (pitkäaikaisten lainojen lisäys)
- Henkilöstösuunnitelma
 - talousarviovuosi (kokonaishenkilömäärä)

Kunnanvaltuusto päättää toimien ja virkojen perustamisesta, lakkauttamisesta ja virkanimikkeiden muuttamisesta (hallintosäntö 58 §)

YLITORNION KUNTA

Tarkastuslautakunta
2021–2024

Valtuustoon nähden sitovien toimintakatteiden toteumat

Käyttötalouden toteuma

Käyttötalousosa	TA	Toteuma	Poikkeama
Keskusvaalilautakunta	-8	-5	3
Tarkastuslautakunta	-20	-21	-1
Kunnanhallitus	-1 912	-1 736	176
Sivistyslautakunta	-7 942	-7 439	503
Tekninen lautakunta	-859	-162	697
Käyttötalousosa yhteensä	-10 741	-9 363	1 378

Käyttötalouden osalta kokonaisuus on pysynyt selvästi alle varattujen määrärahojen. Talousarvioon varattuja määrärahoja jäi käyttämättä 1.378 milj. euroa. Teknisellä lautakunnalla ja sivistyslautakunnalla alitukset olivat suurimmat.

Tulosaluekohtaisia määrärahan ylityksiä tai tuloarvion alituksia oli seuraavasti:

Tulosaluekohtaisten määrärahojen ylitykset ja alitukset	Poikkeama t€	Toteuma %
Kunnanhallitus	176	90,78 %
Sivistyslautakunta	503	93,66 %
Perusopetus	178	95,60 %
Varhaiskasvatus	154	92,61 %
Keskiasteen koulut	22	81,58 %
Tornionlaakson kirjasto	44	87,97 %
Meän opisto	-39	108,81 %
Vapaa-aikatoimi	159	80,30 %
Tekninen lautakunta	697	18,88 %
Tekninen hallinto	59	92,40 %
Liikenneväylät ja yleiset alueet	255	52,07 %
Kiinteistötoimi	261	178,71 %
Ravitsemis-, siivous- ja pesulapalv.	2	108,82 %
Liiketoimi	120	237,03 %

YLITORNION KUNTA

Tarkastuslautakunta
2021–2024

Tuloskehitys ja talousarvion toteutuminen

Tuloslaskelma ulk. + sis. (1000 €)	2023	2022	TA + Muutos 2023	Tot. %
Toimintatuotot	7 479	16 139	7 321	102 %
Henkilöstökulut	-7 413	-20 694	-7 692	96 %
Palvelujen ostot	-5 231	-23 669	-5 900	89 %
Muut toimintakulut	-4 198	-6 306	2 108	-199 %
Toimintakulut yhteensä	-16 842	-50 669	-18 062	93 %
TOIMINTAKATE	-9 363	-34 530	-10 741	87 %
Verotulot	7 282	13 756	6 300	116 %
Valtionosuudet	5 053	20 675	5 400	94 %
Rahoitustuotot ja -kulut	254	-63	55	462 %
VUOSIKATE	3 227	-162	1 014	318 %
Poistot ja arvonalentumiset	-1 601	-1 614	-1 566	102 %
TILIKAUDEN TULOS	1 626	-1 776	-552	-295 %
Poistoeron ja rahastojen muutokset	188	141	79	238 %
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	1 814	-1 635	-473	-384 %

Investoinnit

Investointien netto oli hieman vajaa 2,0 miljoonaa euroa. Investoinnit toteutuivat noin 49,4 %:sti talousarvioon nähden. Investointeja kunnassa toteutettiin muun muassa vesi- ja viemäri-laitoksen investointi Reväsvaara-, Ainiovaaran ja Eholammen vedenottamoiden ja Tolpin yläve-sisäiliöiden saneeraustyöt, sekä Reväsvaara – Tolppi syöttövesijohdon rakentaminen.

Aavasaksan kaava-alueen investointiosaan lisättiin rahoitusta vesihuoltoa varten. Aavasaksalle investoitiin Snowpark sekä keskustan alueelle uimaranta. Kuntotalon remontin suunnitteluvaihe kuului myös vuoden 2023 investointeihin, joka kuitenkin kokonaisuudessaan peruuntui.

Tarkastuslautakunnan mielestä korjauksia ja investointeja tulisi tehdä nyt, kun rakentaminen on vielä edullista. Lisäksi tulisi olla pidempiaikaista suunnittelua uudis- ja korjausinvestoinneista eli katsotaan useampi vuosi eteenpäin.

Rahoitus

Rahoitusosassa mittarina oli lainannosto-oikeudet. Uutta lainaa vuonna 2023 otettiin 1,5 miljoonaa euroa. Lainan lyhennykset alkavat vasta vuonna 2024, eivätkä uuden lainan lyhennykset näin ollen näy vielä rahoituslaskelmalla.

YLITORNION KUNTA

Tarkastuslautakunta
2021–2024

3.2 Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden / talousarvion toteutuminen

Talousarvion runkona on Ylitornion kuntastrategia. Strategian sisältö on vähintään vaalikausittain tarkistettava ja se on pidettävä kuntalain mukaan yleisesti nähtävillä kunnan tietoverkossa. Tavoitteen pääasiat on esitetty nelikenttänä:

- Tässä met olemma hyviä
- Näitä met parannamma
- Meän mahdollisuudet
- Meän uhkakuvat

Strategiassa on esitetty kunnan arvot ja painopistealueet.

Painopistealueita ovat:

- 1) kuntalainen ja palvelut
- 2) elinvoima ja yrittäjyys
- 3) yhteisöllisyys ja osallisuus
- 4) talous ja henkilöstö
- 5) elämänkaarimalli

Ylitornion kunnanvaltuusto on hyväksynyt uuden kuntastrategian 19.12.2022: Hullulla rohkeudella Lapin parhaaksi. Strategian kärkiviestejä ovat:

- Laput pois silmiltä
- Jarrut pois päältä
- Viestimällä tutuksi

Strategian jalkautus käytäntöön on tehty työryhmissä, joiden kokoonpano on vaihdellut. Mukana on ollut sekä luottamushenkilöitä että kunnan työntekijöitä.

4 HENKILÖSTÖ

Tarkastuslautakunta ehdotti viime vuoden arviointikertomuksessa, että kunnassa laadittaisiin erillinen henkilöstötilinpäätös. Tarkastuslautakunta kiinnitti arviointikertomuksessa huomiota räjähdysmäisesti kasvaneisiin sairauspoissaoloihin ja ehdotti hallintokuntia kiinnittämään huomiota työhyvinvointiin ja lisääntyneisiin sairauspoissaoloihin.

Meän väylä-strategiassa kunta panostaa henkilöstöhallinnossa erityisesti rekrytointiin ja työhyvinvointiin. Lisäksi johtaminen ja esihenkilötyö ovat koko organisaation toiminnan onnistumisen kannalta keskeisessä roolissa.

Johtamisen ja esihenkilötyön tukemiseksi on järjestetty Kevan rahoituksen tuella ”Työkyky keskiössä unohtamatta työuran johtamista” -hanke. Hankkeen aikana on käsitelty Korvaavan työn -mallia, työuraluotsaamista sekä perehdyttämiseen liittyviä asioita. Lisäksi on päivitetty erilaisia ohjeita esihenkilöiden ja muun henkilökunnan työn tueksi.

Henkilöstölle on tehty työhyvinvointikysely, jonka tuloksia on käsitelty lautakunnissa, hallintokuntien osastopalaverissa sekä YT-toimielimessä. Työhyvinvoinnin tukemiseen kunta on aikaisempien vuosien tapaan tarjonnut henkilöstölle työhyvinvointisetelin 100 € ja kerran viikossa maksuttoman kuntosalin/uimahallivuoron. Henkilökunnalla on myös mahdollisuus työnohjauk-

YLITORNION KUNTA

Tarkastuslautakunta
2021–2024

seen. Ammatillisia täydennyskoulutuspäiviä henkilöstöllä oli yhteensä 209. Ammattiyhdistys- ja työsuojelukoulutuksia oli 7 päivää. Lähes kaikki koulutukset olivat etäkoulutuksia ja kestoltaan alle yhden päivän.

Vuoden 2023 aikana valmistauduttiin ravitsemispalveluiden siirtämiseen Inhouse-yhtiöön 1.1.2024 alkaen. Neuvottelujen jälkeen Ylitornion kunta päätti liittyä Meri-Lapin kuntapalvelut Oy:n osakkaaksi ja siirtää liikkeenluovutuksella ravitsemispalveluiden toiminnot ja henkilöstön tähän yhtiöön. Siirtoon liittyviä valmisteluja tehtiin koko vuoden.

Kunnassa vuonna 2023 henkilöstömäärä (htv) oli yhteensä 170, joista vakinaisessa työsuhteessa oli 98 ja määräaikaaisessa työsuhteessa 72 henkilöä. Henkilöstön määrä väheni 158 henkilöllä edellisvuoteen verrattuna, johtuen lomitustoimen ja perusturvan henkilöstön siirtymisestä pois kunnan organisaatiosta Lapin Hyvinvointialueelle. 5 työntekijää irtisanoutui kunnan palveluksesta, 9 henkilöä vakinaistettiin ja vanhuuseläkkeelle siirtyi 6 henkilöä. Vuoden 2023 lopussa kunnan palveluksessa olleiden keski-ikä oli 47,3 vuotta. Keski-ikä laski edelliseen vuoteen verrattuna yli kahdella vuodella, jota tarkastuslautakunta pitää positiivisena asiana.

Sairauspoissaolojen kokonaismäärä oli vuoden 2023 aikana 1717 päivää, joka on työntekijää kohden 10 päivää. Kunnalla on työterveyshuollon sopimus Lappica Oy:n kanssa. Vuoden 2023 Työterveyshuollon kustannukset ovat laskeneet aikaisempiin vuosiin verrattuna henkilöstön vähenemisestä johtuen.

Tarkastuslautakunnan havainnot:

Vähentyneet, mutta suuret sairauspoissaolot kuormittavat kunnan taloutta. Lisääntyneet varsinakin 0–3 päivään kestävät poissaolot. Tähän tulisi kiinnittää edelleen huomiota työntekijöiden hyvinvointia kehittämällä ja vakinaistamalla henkilöstöä. Tulevaisuus tuo tullessaan edelleen henkilöstön sijaispulaa ja tähän tulisi ennakoida. Lisäksi osaavan henkilöstön rekrytointi on edelleen haastavaa.

Tarkastuslautakunnan mielestä rekrytointeihin tarvittaisiin lisää johdonmukaisuutta esimerkkinä kunnanjohtajan haku ja haastattelut.

5 TARKASTUSLAUTAKUNNAN MUUT HAVAINNOT JA ARVIOINNIT

Palvelualueiden toiminnalliset tavoitteet on määritelty strategian painopisteiden mukaisesti. Asetetuille tavoitteille on määritelty mittarit, joiden toteutumat kuvataan tilinpäätöksessä.

Perusturva siirtyi hyvinvointialueen vastuulle 1.1.2023 ja kuntien rahoitus väheni sen myötä merkittävästi.

Kunnan tulos on todella hyvä ottaen huomioon uuden hyvinvointialueen mukaantulon. Suurimmat ylitykset alkuperäiseen talousarvioon tulivat sivistystoimesta.

Talospuolella tulisi tarkemmin tarkastella menoja ja tuloja kuukausittain, jotta talousarvion ylitykset tulisi huomioitua. Hallintokuntien tulee seurata taloutta vähintään neljännesvuositasolla. Valtion tuet vähenevät edelleen vuosittain, joten ajantasaisella seurannalla osattaisiin ennakoida ja pysyä määrärahojen sisällä.

YLITORNION KUNTA

Tarkastuslautakunta
2021–2024

Hyvää kehitystä on se, että hallintoa ja yhteistyötä on keskitetty ja yhteistyötä tehostettu Pellon ja Ylitornion kanssa. Tarkastuslautakunnan mielestä hallintokuntien olisi tehtävä asiakastytyväisyysskyselyitä palveluidensa käyttäjille.

4.1 Kunnanhallitus

Yleishallinto

Henkilöstön tehtäväkuvaukset on tehty, mutta palkkausjärjestelmän muutos ei toteutunut, koska varatut resurssit eivät riittäneet.

Työllistäminen

Tavoitteet ovat pääosin toteutuneet. Palkkatukilain muutos 1.7.2023 vähensi työllistettävien määrää, koska palkkatuen ehdot kiristyivät.

4.2 Elinkeinotoimi

Elinkeinotoimen toiminnan painopistealueena oli tarjota matalan kynnyksen neuvontapalveluja yrityksille sekä yrittäjyyttä suunnitteleville. Lisäksi tavoitteena oli alueen yritysten kokonaisliiketoiminnan kasvu.

Arviointikriteerinä toimi yrittäjien asiakastytyväisyys sekä kuntabarometri. Tavoite oli tältä osin toteutunut ja yrittäjät olivat tyytyväisiä kunnan tarjoamiin palveluihin sekä kunta oli Lapin kuntabarometrin kolmen parhaan joukossa. Lisäksi yritysten kokonaisliiketoiminnassa on pientä kasvua.

Tarkastuslautakunta on edelleen huolissaan ikääntyvien yrittäjien yritystoiminnan jatkumisesta. Yrityksien toiminnan jatkuvuuteen tulisi panostaa entistä enemmän.

Maaseututoimi

Talousarvion mukaiset tavoitteet ovat toteutuneet ja EU:n uusi maatalouspolitiikan ohjelma-kausi on alkanut hyvin. Tuen hakijoiden määrä ei ole vähentynyt oleellisesti.

4.3 Sivistyslautakunta

Hallinto

Kiintiöpakolaisten kotouttaminen ja koulutus- ja työelämävalmiuksien kehittäminen on toteutunut osittain, mutta edelleen on ongelmia kielitaitoisten opettajien rekrytoimisissa kuntaan.

Perusopetus

Oppilashuolto siirtyi hyvinvointialueelle ja ongelmatilanteissa kuraattoreita on saatavilla. Muutoksia peruskouluun toi yhteiseen toimintamalliin siirtyminen kolmessa toimipisteessä.

Perusopetuksessa suurin osa menoyliväyksistä tuli ennakoitua suuremmista henkilöstökuluista.

YLITORNION KUNTA

Tarkastuslautakunta
2021–2024

Varhaiskasvatus

Tavoitteena oli kehittää varhaiskasvatuksen mukaista toimintakulttuuria ja pedagogista ohjausta. Lisäksi tavoitteena oli perustaa uusi päiväkodin johtajan toimi, yksi henkilökohtainen avustaja sekä toimistosihteerin 50 % toimi. Tavoitteena oli myös panostaa varahenkilöjärjestelyihin ja hyödyntää siinä mahdollista hankerahoitusta sekä hyödyntää käytössä olevaa toiminnanohjausjärjestelmää.

Uudet toimet on saatu täytettyä, mutta pätevän kasvatus- ja opetushenkilöstön saatavuudessa on ollut myös edelleen haastetta. Konsultoivan erityisopettajan palvelu on saatu järjestymään ostopalveluna kaksi päivää kuukaudessa. Tavoitteet ovat siis päänsääntöisesti toteutuneet.

Keskiasteen koulut

Kunta on tukenut lukion toimintaa opiskelijoiden ruokailun, kuljetuspalveluiden, siivouksen ja avustuksen muodossa. Kannustinraha tukea on maksettu Ylitornion kunnassa kirjoilla oleville. Pakolaistyöntekijät ovat osallistuneet lukion kansainvälisten opiskelijoiden kotoutumiseen.

Yhteistoimintaa lähilukioiden kanssa tulisi kehittää edelleen.

Tornionlaakson kirjasto

Kirjaston tavoitteena oli asiakaspalveluaikoja supistamalla kohdentaa henkilökunnan työaika aiempaa enemmän mm. hakeutuvaan kirjastotyöhön. Lukutaitotyötä oli tavoitteena kehittää aiempaa suunnitelmallisemmaksi.

Uudet asiakaspalveluajat ovat helpottaneet kirjaston auki pitoa myös silloin, kun henkilökuntaa on äkillisesti poissa. Tornionlaakson kirjaston lukutaitotyön malli -hanke saatiin käynnistettyä joulukuussa 2023.

Meän opisto

Meän Opisto on ollut mukana Tornion kansalaisopiston hallinnoimissa hankkeissa ja päivittänyt strategiaa ja kehittämisohjelmaa. Luku- ja kirjoitustaidon koulutus järjestettiin Meän Opistossa kaksi kertaa. Etäopetuksesta on tullut osa Meän Opiston opetustarjontaa ja Meän Opiston kotisivut ovat valmiit. Vuokrasopimuksien katsottiin olevan ajan tasalla ja niiden päivitys hintojen osalta siirtyy ensi vuodelle. Osaamisperusteisia kursseja on saatu opetustarjontaan. Asetetut tavoitteet ovat toteutuneet.

Vapaa-ajan toimi

Tavoitteena oli valmistella laajempi liikuntasuunnitelma, mutta liikuntasuunnitelman teko on vielä kesken henkilöstövaihdoksien vuoksi. Kuntotalon mittava remontti oli tarkoitus aloittaa, mutta remontti peruuntui, joten vesijumput ja uimakoulut saatiin käyntiin normaalisti ja uimakouluja pyrittiin tarjoamaan lasten lisäksi myös aikuisväestölle.

Uimahallimaksut poistettiin kaikilta alle 18-vuotiailta, mutta kokeilu ei lisännyt merkittävästi uimahallin kävijämäärää, joten siitä luovuttiin.

Nuorisotyössä tavoitteena oli keskittyä perusnuorisotyöhön, joka toteutui ja suositut kesäleirit oli tarkoitus järjestää ja myös järjestettiin kesällä 2023. Nuorisotoimen osalta kehitystyötä tehtiin myös kulttuurisen nuorisotyöhankkeen myötä, jonka rahoitus jatkui vuoden 2023 loppuun.

YLITORNION KUNTA

Tarkastuslautakunta
2021–2024

Kesän aikana järjestettiin kyseisen hankkeen lopputuotoksena suosittu Ihme ja Kumma-produktio Aavasaksan kruununnäyttämöllä.

Harrastustoimintaa oli tavoitteena kehittää Harrastustoiminnan Suomen mallin mukaisesti. Ke-väällä 2023 haettiin jatkoa AVI:n avustukselle harrastustoiminnan Suomen mallin toteuttami-seen ja syksyllä jatkui harrastustoiminnan Ylitornion malli. Kerhoja hankkeen puitteissa aloitti yhteensä 20, lisäksi hankkeen mukaista toimintaa järjestetään Nuorisotalolla jokaisena arkipäi-vänä.

Vuoden 2023 aikana järjestettiin säännöllisesti kulttuuritapahtumia tavoitteen mukaan. Vuonna 2023 elokuvatoiminta oli aktiivista ja elokuvia näytettiin ennätysmäärä, ja kuntalaiset löysivät kiitettävästi elokuvien pariin.

Ylitornion historiatyöryhmän toiminta keskeytettiin kiristyneen taloustilanteen vuoksi ja projek-tia siirrettiin kolmella vuodella eteenpäin.

4.4 Tekninen lautakunta

Tekninen lautakunta alitti talousarvion reilusti. Alitus johtui pääsääntöisesti investointien toteu-tumattomuudesta.

Tehtävät kyselyt tulisi kohdistaa kaikille käyttäjäryhmille. Esimerkiksi kuntalaiset ovat tyytyväisiä viestintävälineiden käyttäjiä sekä kunta tarjoaa monipuoliset, hyvin hoidetut, turvalliset ja hel-posti saavutettavat liikuntamahdollisuudet.

Tarkastuslautakunta kysyy, miten on huomioitu asukkaat, jotka eivät käytä sähköistä viestin-tää?

Tekninen hallinto ja suunnittelu

Kiinteistökannan selvittäjän toimen rekrytointi on tehty ja siihen valittu henkilö on aloittanut työnsä 1.8.2023. Kiinteistökannan selvitys on edennyt suunnitelmien mukaisesti.

Ympäristöterveydenhuollossa on toimittu Rovaniemen kaupungin kanssa tehdyn yhteistyöso-pimuksen mukaisesti.

Liikenneväylät ja yleiset alueet

Teiden ja alueiden talvikunnossapito on ollut onnistunutta, ja siitä on tullut runsaasti positiivista palautetta kuntalaisilta. Alkkulanraitti on siirtynyt kunnan kaduksi.

Aavasaksan laskettelukeskukseen johtavalle yksityistien osalle, noin 1,5 kilometriä, on tarkoitus hakea korjausavustusta. Tien kunto oli yllätys, jonka vuoksi aikataulua ja toimenpiteitä tien kun-nostamiselle täytyi siirtää vuodelle 2024.

Kiinteistötoimi

Tyhjilleen jääneitä kiinteistöjä laitettiin useamman kerran myyntiin Huutokaupat.com sivustolle, mutta useista yrityksistä huolimatta Kaulirannan koulua ei saatu myytyä ja se on talven 2023–2024 vielä lämmöt päällä. Sama koskee Tolpin asuntolaa, joka on myös vielä lämmöt päällä. Tyh-

YLITORNION KUNTA

Tarkastuslautakunta
2021–2024

jillään ollut ns. vesihalli myytiin uudelle omistajalle keväällä. Myös yksi kunnan rivitalo-osake myytiin uudelle omistajalle.

Hyvinvointialue vuokraa tiloja Ylitornion kunnalta ja vuokrasopimuksen ensimmäinen vuosi sujui todella hyvin.

Kuntien energiatehokkuussopimuksen (KETS) toimenpiteitä ja niiden vaikuttavuutta on seurattu vuoden mittaan.

Ravitsemis, - siivous- ja pesulapalvelut

Hyvinvointialueelle suunniteltiin InHouse- yhtiötä ruokapalveluiden järjestämiseksi 1.1.2023 alkaen, mutta yhtiön syntyminen ei edennyt suunnitelman mukaisesti. Selvitystyötä ateriapalvelujen järjestämisestä ei saatu päätökseen tilivuoden 2022 aikana, vaan kunnan ja hyvinvointialueen välillä tehtiin määräaikainen ateriapalvelusopimus 1.1.-31.12.2023, jotta ateriapalveluja voidaan myydä hyvinvointialueelle.

Kevään ja kesän 2023 aikana selvitettiin mahdollisuutta tulla Meri-Lapin kuntapalvelut Oy:n osakkaaksi. Ylitornion kunta osti Meri-Lapin kuntapalvelut Oy:n osakkeen ja keittiöiden toiminta päätettiin siirtää yhtiön toiminnaksi 1.1.2024 alkaen.

Ateriakuljetusten kilpailutus saatettiin loppuun suunnitelman mukaisesti ja nykyinen ateriakuljetussopimuskausi on 1.6.2022-31.5.2023. Leipä- ja leipomotuotteiden optio otetaan käyttöön 1.2.2023-31.1.2024. Kouluruokadiplomi uusittiin 2.5.2022, ja on voimassa kolme vuotta.

Tavoitteet ovat pääsääntöisesti toteutuneet paitsi ruokapalveluiden laatuun ei oltu tyytyväisiä asiakastyytyväisyyden mukaan tavoitteen ollessa 4,2.

Liiketoimi

Reväsvaaran, Ainiovaaran ja Eholammen vedenottamoiden ja Tolpin ylävesisäiliön saneeraustyöt sekä Reväsvaaran-Tolppi syöttövesijohdon rakentaminen valmistui vuoden 2023 lopulla. Urakka toteutui suunnitellusti, ainoastaan urakkaan sisällymätön louhinta ylitti määrältään ennakoon arvioidun määrän.

Vesihuollon kehittämissuunnitelma on ohjannut toimintaa.

Asetetut tavoitteet ovat kaikki toteutuneet.

4.5 Tytäryhtiöt

Alkkulan Aluelämpö Oy

Tavoitteena oli hyötysuhteen parantaminen ja sen seuraaminen sekä kaukolämpöverkoston jatkaminen ainoastaan taloliittymien osalta, mikäli tulee uusia kuluttajia.

Vuosi 2023 oli yhtiön 39. toimintavuosi. Kirkonkylän lämpökeskuksesta tuotettiin lämpö koko verkostoon. Polttoaineina käytettiin 99 % turvetta, 1 % öljyä ja 0 % haketta. Kaukolämpöverkos-

YLITORNION KUNTA

Tarkastuslautakunta
2021–2024

toon tuli uusia liittymiä vuoden aikana yksi. Kuluttajia verkostossa oli vuoden lopussa 201 kpl ja lämmitettäviä rakennuskuutioita yhteensä 324 496 m³. Toimintavuoden aikana hallitus piti kolme kokousta.

Liikevaihtoa tilikaudella oli vajaa 1,3 miljoonaa euroa ja tilikauden tulos oli 60 tuhatta euroa voitollinen.

Ainiovaaran Kiinteistöt Oy

Tapio Hasa ei osallistunut Ainiovaaran Kiinteistöt Oy:n arviointiin jääviyden vuoksi.

Tavoitteena oli talousarviovuoden 2023 tavoitteena on jatkaa pitkän tähtäimen- ja kehittämissuunnitelman mukaisia toimia.

Vuosi 2023 oli yhtiön 50. toimintavuosi. Yhtiön vuokrattavien asuntojen määrä oli kertomusvuoden lopussa 212 kpl. Tyhjiä vuokrattavia asuntoja oli vuoden lopussa 38 kpl ja näistä osa on remontin tarpeessa. Vuonna 2023 on jatkettu huoneistoremontteja, mm. sisämaalauksia, lattioiden ja pesuhuoneiden uusimisia. Lohijärven rivitalojen varaston katto on uusittu. Meijerin molemmat rivitalot ovat tyhjillään. Tolpinmäessä sijaitsevat vuokratalot Mäntyrivi ja C- ja D-talot odottavat purkua. Portimon rivitalokokonaisuus on myyty nimellisellä yhden euron hinnalla. Valokuituyhteyksien asennuksia rivitaloihin on jatkettu vuonna 2023.

Yhtiön tilikausi oli – 100 tuhatta euroa tappiollinen.

6 TARKASTUSLAUTAKUNNAN MUUT HUOMIOT

1. Tarkastuslautakunnan pyytämä erillinen henkilöstökertomus on laadittu.

- Sairauspoissaolojen määrä on vähentynyt, vaikka on edelleen korkea.
- Henkilöstön keskimääräinen ikä on laskenut. Kuntaan on saatu nuoria osaavia ihmisiä rekrytoitua.

2. Tekninen lautakunta

- Kunnan on noudatettava eduskunnan säätämiä lakeja, esimerkiksi maankäyttö- ja rakennuslain 22 luvun 166§. Esimerkiksi Ylitornion kunnan omistama Aavasaksan aurinkolavan kohdalla tätä edellä mainittua lakia ei ole noudatettu.
- Aavasaksan Kruununnäyttämön sadevedet ovat päässeet näyttämön alla sijaitseviin tiloihin.
- Tarkastuslautakunnan mielestä hiihtolatuja ei ole hoidettu asianmukaisesti.

3. Asiakastyytyväisyyskyselyt

- Tehtyjen asiakastyytyväisyyskyselyiden tuloksia olisi hyvä esitellä ja avata tarkemmin toimintakertomuksessa, kuten ravitsemis-, siivous- ja pesulapalveluiden osalta oli tehty.

YLITORNION KUNTA

Tarkastuslautakunta
2021–2024

7 TILINTARKASTUSKERTOMUS

Tilintarkastajan tekemä tarkastus on tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan tehty riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, että kunnan hallintoa ja taloutta on hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti. Tarkastuslautakunta yhtyy tilintarkastajan esitykseen tili- ja vastuuvapauden myöntämisestä tilivelvollisille vuodelta 2023.

8 ALLEKIRJOITUKSET

Ylitorniolla toukokuun 30. päivänä 2024

Asta Väisänen
puheenjohtaja

Tapio Hasa
varapuheenjohtaja

Erkki Kumpulainen
jäsen

Kaarina Lohiniva
jäsen

Tuula Parikka
jäsen